

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	25.06.2026, Narva
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Alina Paadik
Ametiasutuse nimi:	Viru Ringkonnaprokuratuur, II osakond
Kriminaalasja number:	23233050391
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 201 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	X.X. (xxxxxxxxxxxx)
Kuriteo toimepanemise aeg	30.09.2021 – 31.07.2022

Kriminaalmenetluse raames kogutud tõenditega on leidnud kinnitust, et X.X. kasutas ajavahemikul 30.09.2021 – 30.07.2022 kannatanu X X OÜ teadmata ja nõusolekuta talle kannatanu X X OÜ poolt väljastatud volikirja ning pööras antud volikirja enda kasuks ajal, mil X.X. ei omanud õigust soetada volikirja alusel ehituspoodidest ehitusmaterjale ning tööriistu. Nimelt soetas X.X. Espak AS-ile kuuluvast Espak Narva kauplusest ajavahemikul 30.09.2021 – 30.07.2022 ehitusmaterjale ning tööriistu, samuti ajavahemikul 24.09.2022 – 31.05.2022 X X AS-ile kuuluvast Ehituse ABC Narva kauplusest ehitusmaterjale ning tööriistu, ning seda ajal, mil X.X. tööleping kannatanuga X X OÜ oli lõppenud, s.o 27.03.2020. Oma tegevusega tekitas X.X. kannatanule X X OÜ kahju kogusummas 6881,74 eurot. Seega pani X.X. oma tahtliku tegevusega toime valduses oleva võõra vallasasja ebaseduslikult enda kasuks pööramise, s.o KarS § 201 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo.

Arvestades KrMS § 202 sätteid, saab kriminaalmenetluse lõpetada, kui tegemist on teise astme kuriteoga, isiku süü ei ole suur, ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju, tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud kohustuse need tasuda ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

Riigi peaprokuröri juhised, mille eesmärgiks on tagada isikute võrdne kohtlemine ja avaliku menetlushuvi järgimine KrMS §-de 202 ja 203 kohaldamisel¹, sätestab, et avalik menetlushuvi on olemas KarS §-s 201 sätestatud kuriteo puhul siis, kui tekitatud kahju ületab olulise kahju määra (p 3.3.7.). Sama juhise punkt 5.1. sätestab, et juhiseiga vastuolus olevatel juhtudel tuleb lõpetamisel koostada põhistatud määrus, kus muuhulgas tuleb põhistada juhiseiga vastuolus olevat asjaolu. KarS § 12¹ p 1 kohaselt, kui süüteo koosseisu tunnusega on sätestatud varalise kahju tekitamine või süüteo ulatus on määratav rahaliselt, hinnatakse oluliseks kahju või süüteo ulatus, mis ületab 4000 eurot. Seega ületab Roman Miilbergi poolt tekitatud kahju KarS § 12¹ p 1 sätestatud olulise kahju kriteeriumit, s.o 4000 eurot.

Andes hinnangu süü suurusele, tuleb esmajones lähtuda süüteo toimepanemise asjaoludest, mis võivad iseloomustada näiteks tegu ja tagajärge ning süüdlase käitumise motiivi ja eesmärki. Lisaks isiku süüle tuleb KarS § 56 kohaselt arvestada eri- ja üldpreventiivseid kaalutlusi, s.o võimalust mõjutada süüdlast edaspidi hoiduma süütegude toimepanemisest, ning õiguskorra kaitsmise huvisid.

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada asjaoluga, et lõpetamine pole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik kas lähtuvalt avalikust menetlushuvist või eripreventiivsest vajadusest.

Karistuse eripreventiivne eesmärk tähendab võimalust mõjutada süüdimõistetut moel, mis tagaks edaspidi tema hoidmise süütegude toimepanemisest. Kui inimene eksib kehtiva õiguskorra vastu nii

¹ Arvutivõrgus kättesaadav: [Oportuniteedijuhis 19.12.24.pdf](#)

rängalt, et tema suhtes tuleb alustada kriminaalmenetlust, järgneb üldjuhul kuriteosündmuse koosseisulise ja tõendatud teo toimepanemisele riigipoolne reageering ehk kriminaalkaristus. Samas on seadusandja jätnud võimaluse kohaldada õigusrikkuja osas teatud juhtudel ka oprtuniteediprintsiibi põhimõtet ja tema suhtes kriminaalmenetlus lõpetada. Seda eeldusel, et isiku huvid ja avalik huvi on omavahel tasakaalus ning kriminaalrepressiooni kohaldamine pole ilmselgelt vajalik. Antud printsiip on viidud seadusesse sisse paljuski eesmärgiga hoida kokku alati piiratud menetluslikku ressursi, mille tingimustes ei suuda riik võrdset tähelepanu pöörata kõigile toimepandavatele õigusrikkumistele. Seetõttu tuleks menetlusökonomika põhiõttest tulenevalt menetluslikke ressursse kasutada võimalikult ratsionaalselt ja tagada seeläbi õigushüvede võimalikult ulatuslik kaitse.

Avalikust menetlushuvist on võimalik rääkida, kui eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt on menetluse jätkamine vajalik. Selline vajadus on üldjuhul olemas, kui isikut on kahe aasta jooksul enne uue kuriteo toimepanemist sarnase süüteo eest karistatud või on tema suhtes menetlus otstarbekuse kaalutlusel lõpetatud või isik on oma muu käitumisega tõestanud, et tema edaspidise õiguskuulekuse tagamiseks, mida muul moel ei ole võimalik korraldada, on vajalik rakendada mõjutusvahendeid või karistusi. Avalik menetlushuvi on olemas ka siis, kui üldpreventiivsetest vajadustest lähtuvalt on isiku karistamine vajalik. Selline vajadus on üldjuhul olemas siis, kui kuritegu on toime pandud elusfääris, mille vastu peab avalikkusel olema eriline usaldus või isiku karistamine on vajalik õiguskorra kaitsmise huvides või kuriteo tõttu kannatanul puuduvad peale kriminaalmenetluse efektiivsed õiguskaitsevahendid.

Võrreldes käesoleva kriminaalasja tehilolusid avalikku menetlushuvi tingivate asjaoludega, ei esine prokurööri hinnangul kriminaalasja materjalidest nähtuvalt X.X. osas KrMS § 202 kohaldamist välistavat eri- või üldpreventiivset vajadust, mistõttu nimetatud kaalutlustel pole kriminaalmenetlusega jätkamine ja karistuse kohaldamine ilmingimata tarvilik. Antud kuriteo eest näeb KarS § 201 lg 1 ette karistusena kas rahalise karistuse või (maksimaalselt) kuni kaheaastase vangistuse. Kohtueelse uurimise käigus ei ole tuvastatud karistust raskendavaid asjaolusid KarS § 58 mõttes. X.X. puuduvad kehtivad kriminaalkaristused. Lisaks puudub informatsioon, et kahtlustatav oleks pärast talle etteheidetavat kuritegu pannud toime kuritegusid, millest omakorda võib järeldada, et kahtlustatav on senise kriminaalmenetluses kogetu põhjal endale põhjalikult selgeks teinud, et kahtlustuses kirjeldatud käitumine kannatanu suhtes oli lubamatu, mistõttu prokuratuuri hinnangul jääb riigi reageering kriminaalasja kohtusse saatmise kaudu sedavõrd abstraktseks, et ei võimalda tajuda kahtlustataval enda antisotsiaalse käitumise tegelikku mõju ega tagajärgi. Sedastatav on kahtlustatava soov edaspidi seadusega vastuollu mitte sattuda.

Oluline on, et Pärnu Maakohtu Maksekäsuosakonna 26.01.2023 kohtumäärusega asjas nr 2-22-145088 kohustati X.X. tasuma X X OÜ-le põhinõude summas 5444.20 eurot ning X X OÜ avalduse alusel on alustatud ka täitemenetlust. Viidatud tsiviilasjas tugines X X OÜ samale nõudele, mis on aluseks praegusele süüdistusele. Seda on kinnitanud ka kannatanu X X OÜ esindaja X.X. 17.06.2026, mille kohta on kriminaaltoimikus olemas õiend.

Samuti on tegude toimepanemisest möödas prokuratuuri hinnangul märkimisväärne aeg, tegemist on 2021. ja 2022. aasta kuritegudega.

Prokuratuur on seisukohal, et X.X. õiguskuulekale käitumisele suunamist on võimalik saavutada ka muude vahenditega kui avaliku karistamisega. Kahtlustatava edaspidise õiguskuulekuse tagamiseks piisab sellest, kui X.X. teeb 80 tundi üldkasulikku tööd hiljemalt 25.11.2026 ning peab kinni üldkasuliku töö tegemise ajakavast.

Prokuratuur pöörab siinkohal tähelepanu sellele, et kriminaalmenetluse lõpetamine otstarbekuse kaalutlusel ei tähenda seda, et kahtlustatav on käitunud õiguspäraselt. Prokurööri hinnangul ei saa sellist menetluse lõpetamist käsitleda ka kui avalikkusele signaali saatmisena, et selliseid tegusid võib toime panna. Vastupidi, lõpetades menetluse KrMS § 202 alusel, asub riik seisukohale, et kahtlustatava käitumises on olemas kõik kuriteo tunnused, lihtsalt selle hukkamõistu väljendamiseks,

ülekohtu heastamiseks ja kahtlustatava edaspidise õiguskuuleka käitumise tagamiseks ei ole kriminaalkaristus kõige tõhusam vahend.

Eeltoodu alusel ja juhindudes KrMS § 202 lg-st 7 ja 206, abiprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 23233050391 menetlus kahtlustatava X.X. suhtes.
2. Määratud kohustuse liik:
 - 2.1. **X.X. kohustub tegema üldkasulikke tööd 80 tunni ulatuses.**
3. Määratud kohustuse täitmise tähtaeg: **25.11.2026**. Kui isik ei täida määratud tähtaja jooksul talle pandud kohustusi, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada.
4. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: Tõkendit ei kohaldata.
5. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: 1 CD-R plaat - jätta kriminaalasja materjalide juurde (KrMS § 126 lg 3 p 1).
6. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: Kahtlustatavalt X.X. andmeid ei võetud.
7. Kriminaalmenetluse kulud: Puuduvad.
8. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata: kannatanu X X OÜ esindajale X.X. ning anda kahtlustatavale X.X. kätte allkirja vastu.
9. Kannatanu esindajal on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
10. Toimingus osaleb tõlk, kes on KrMS § 161 lõike 6 kohaselt kohustatud tõlkima kõik menetlustoimingusse puutuva täpselt ja täielikult ning hoidma saladuses talle tõlkimisel teatavaks saanud andmeid. Teda on hoiatatud, et oma ülesannetest alusetu keeldumise ja teadvalt valesti tõlkimise eest vastutab ta KarS §-de 318 ja 321 järgi.

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

Alina Paadik

Olen kätte saanud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia, olen kriminaalmenetluse lõpetamisega ja mulle määratud kohustusega nõus. Mulle on selgitatud, et kriminaalasja toimik jääb Viru Ringkonnaprokuratuuri kuni kohustuse täitmiseni. Mulle on arusaadav, et kui ma ei täida määratud tähtaja jooksul mulle pandud kohustust, uuendab prokurör KrMS § 202 lg 6 ja 7 alusel kriminaalmenetluse.

(nimi, allkiri, kuupäev)

Irina Ogurova
tõlk